

br. 6, 2025. година

ISSN 2812-8737

Синкопа

часопис основне музичке школе
НЕВЕНА ПОПОВИЋ

Синкопа, часопис основне музичке школе *Невена Поповић*
бр. 6, 2025. године

Главни и одговорни уредник:
Мирко Јеремич
email: mirko.jeremic@omsgrocka.edu.rs

Редакција:
Душан Чоловић
Соња Дабић
др ум. Миња Марчетић
Јован Цинцар-Костић
Јелена Лончар
Катарина Фаркаш
Зора Вешковић
Марија Цвејић

Захваљујемо се свим ученицима и наставницима који су својим залагањем и радовима допринели настанку шестог броја школског часописа *Синкопа*

Издавач:
Основна музичка школа *Невена Поповић*, Београд
Булевар револуције 19 (Гроцка)
email: omsgrocka@gmail.com

За издавача:
др Бранка Ивковић - Петронић, директор школе

Фотографије:
Лична архива наставника и ученика
Архива школе

Часопис излази једном годишње

<https://www.omsgrocka.edu.rs/o-skoli/o-neveni-popovic>

САДРЖАЈ

Реч уредника	5
Вода и музика: када ноте постану таласи	7
Флаута кроз историју (др ум. Миња Марчетић)	14
Музичка школа - више од нота (Душан Чоловић)	19
Шта заправо пини доброг наставника у музичкој школи (Соња Дабић)	22
Анализирам музику - смишљајам песму	26
Слушам музику - пишем о музици	32
Плејлиста по избору ученика	34
Наши ученици говоре о...	49

РЕЧ УРЕДНИКА

Пред вама је нови број школског часописа *Синкопа* – простора у којем се сусрећу машта, знање и инспирација. Као што у музици синкопа доноси изненађење и ритмичку живост, тако и овај часопис настоји да изнедри нове идеје, открића и начине размишљања наших ученика и наставника.

У овом броју можете прочитати радове ученика који својим креативним изразом показују како уметност, наука и свакодневица могу да се преплићу на необичне и лепе начине. Ту су и текстови наставника – едукативни, подстицајни и написани са жељом да инспиришу и ученике и колеге. Посебан део посвећен је педагошким темама које нас подсећају колико је важно разумевање, стрпљење и радост у процесу учења и стварања.

Синкопа жели да буде више од школског часописа – да буде ритам који повезује све нас у заједничком стремљењу ка знању, стваралаштву и лепоти.

Хвала свима који су својим трудом, идејама и ентузијазмом допринели да овај број оживи. Надамо се да ћете га читати са истим узбуђењем са којим смо га ми стварали.

Главни и одговорни уредник

Мирко Јеремић

ВОДА И МУЗИКА: КАДА НОТЕ ПОСТАНУ ТАЛАСИ

Путовање кроз четири музичка мора

Затвори очи на тренутак и замисли воду. Можда видиш мирно језеро у ком се огледају облаци. Можда чујеш како капљице тихо падају по површини. А можда ти пред очима запенушано море шиба напред. Шта год да замислиш, једно је сигурно – вода се може чути и у музици!

Упознајмо четири композитора који су успели да претворе воду у звук. У њиховој музици чује се све: од златних рибица које клизе кроз стаклени акваријум, до таласа који ударају у стеновите обале Шкотске. А ти ћеш, док их слушаш, моћи да нацрташ оно што чујеш и видиш у својој машти!

Клод Дебиси – На броду

Клод Дебиси је био француски композитор који је волео да на музику преноси осећања, боје и светлост. Као импресиониста, често је за своја дела инспирацију проналазио у природи. Његова музика звучи као да је нацртана акварелом. И сам правац ком припада – импресионизам – говори да је својом музиком преносио сопствене импресије, односно утиске које је стицао у свом окружењу. Рођен је 1862. године, а као дечак је сањао је да постане сликар – можда зато његова музика тако сликовито описује свет.

Композиција *На броду* (*En bateau*) део је циклуса *Петар и Маргарита*, написаног за клавир. Звуци су нежни, течни, готово као да се вода сама оглашава. У овој музици замишљамо лагану вожњу чамцем, без журбе, без буке. Међутим, музика се на тренутке мења, постаје узбурканија, па док будеш слушао/ла, замисли на какве изазове брод наилази док плови морем.

Георг Фридрих Хендл – Музика на води

Хендл је рођен 1685. године у Немачкој, али је већи део живота провео у Енглеској, где је постао краљевски композитор. Био је мајстор свечаних, богатих мелодија.

Постао је веома близак са енглеском краљевском породицом. Краљ Џорџ I је од њега наручио да компонује музику за његово крунисање. Једног дана, краљ Џорџ I одлучио је да организује музичко вече на реци Темзи. Хендл је тада написао *Музику на води* – свиту која је свирана на краљевском броду док је краљ пловио реком. Замислите оркестар на води, светла фењера и звуке који се разливају кроз ноћ.

Композиција је радосна, препуна енергије и фанфара. Чују се обое, хорне, трубе – као да те позивају на славље.

Музика на води је написана за невероватну пловешу забаву коју је приредио краљ Џорџ I једне вечери 1717. године.

Музичари су на баржи која је пратила краљеву плутали Темзом и свирали. Трајало је то добра три сата, док краљ није сишао са брода у Челсију и провео додатна три сата на вечери – музичари су и даље свирали. Био је то догађај који се памтио дуго година после, али није било нарочит изузетак. Краљеви су често волели да своју раскош и моћ показују на овај начин, а музика им је била још једно средство које им је у томе помагало.

Камиј Сен-Сан – Акваријум из Карневала животиња

Сен-Санс је био дете чудо. Први концерт одржао је са само 10 година! Рођен у Француској 1835. године, био је композитор, пијаниста, оргуљаш, али и прави шаљивџија у музици. Његово дело *Карневал животиња* препуно је духовитих приказа разних животиња кроз звуке.

Акваријум је једно је једно од најлепших одељака у том делу. Флауте и клавир стварају осећај да гледаш кроз стакло како рибице пливају. Звукови су блистави, тихо трепере као

мехурићи у води. Све је мирно, магично и пуно светлуцавих боја.

Феликс Менделсон - Увертира Хибриди (Фингалова пећина)

Менделсон је био немачки композитор, рођен 1809. године, познат по томе што је волео природу и путовања. Када је посетио Шкотску и чуо таласе који ударају о стене чувене Фингалове пећине, био је толико очаран да је одмах записао прве тонове своје увертире *Хибриди*.

У овој композицији можеш да чујеш море – понекад тихо, понекад снажно. Звучи као да смо на броду који се бори са таласима, или стојимо на обали и гледамо како ветар савија таласе.

Када проговори музиком

Свака од ових композиција доноси другачије доживљај воде – од мирних река и акваријума, до свечаних пловидби и олујних мора. Док их слушаш, покушај да замислиш и нацрташ шта та вода говори баш теби.

Јер – када ноте постану таласи, музика постаје путовање.

РАДНА ЛИСТА 1: Клод Дебиси – На броду (*En bateau*)

Клод Дебиси (1862–1918), француски композитор. Његова музика звучи као слика у покрету – нежна, шарена, пуна светлости.

КОМПОЗИЦИЈА:

На броду описује мирну пловидбу чамцем. Замисли да се љуљушкаш на води и гледаш у небо и облаке.

 Док слушаш музику, размисли:

- Да ли је вода мирна или се лагано таласа?
- Ко је на броду? Да ли си и ти путник?
- Куда пловиш?

ЗАДАТАК ЗА ЦРТАЊЕ:

У доњи простор нацртај брод из своје маште и воду око њега. Како изгледа вода око њега? Да ли је дан или ноћ? Ко је на том броду? Можеш га и направити: може бити прави, папирни, летећи, од чоколаде или у облику лабуда.

 Можеш користити плаве, зелене, сиве и беле тонове – као права вода!

РАДНА ЛИСТА 2: Георг Фридрих Хендл – Музика на води

Георг Фридрих Хендл (1685–1759) био је немачко-енглески композитор. Његова музика је свечана и раскошна – као права краљевска забава!

КОМПОЗИЦИЈА:

Ова музика је написана да се свира на реци док краљ плови! Оркестар свира на броду, а звуци се шире преко воде.

Док слушаш музику, замисли:

- Како изгледа река?
- Где је оркестар, а где краљ?
- Да ли је дан или ноћ?

ЗАДАТАК ЗА ЦРТАЊЕ:

Нацртај сцену концерта на реци – како замишљаш бродове, музичаре, краља и светла? Какви су бродови? Где седи оркестар? Како изгледа вода док се музика шири? Можеш нацртати и краља – како ужива у звуцима под ведрим небом.

Можеш користити златне, плаве и тамне нијансе – за светковину на води!

РАДНА ЛИСТА 3: Камиј Сен-Санс – Акваријум

Камиј Сен-Санс (1835–1921), француски композитор, волео је да прави духовите и сликовите музичке приказе. Био је прави мајстор музичког маскенбала.

КОМПОЗИЦИЈА:

У овој композицији замишљаш акваријум. Звуци су тихо светлуцави – као мехурићи и светлост која се прелама кроз воду.

 Док слушаш музику, размисли:

- Какве су рибице у акваријуму?
- Како пливају?
- Да ли постоји нека чаролија?

ЗАДАТАК ЗА ЦРТАЊЕ:

Осмисли и нацртај свој магични акваријум. Можеш убацити сирене, златне рибице, чудне биљке или чак мали град под водом! Да ли у њему плива обична златна рибица, или можда сирена? Има ли алги, каменчића, мехурића? Какве боје доминирају? Пусти маши на вољу!

 Користи сјајне боје: тиркизну, љубичасту, сребрну, пастелне тонове...

РАДНА ЛИСТА 4: Феликс Менделсон – Хибриди

Феликс Менделсон (1809–1847) био је немачки композитор који је волео да путује. Композиција је инспирисана правим местом – пећином на обали Шкотске!

КОМПОЗИЦИЈА:

Увертира приказује таласе који ударају у стеновиту обалу. Понекад приказује таласе који ударају у стеновиту обалу. Понекад је море мирно, понекад узбуркано – као да прича причу.

 Док слушаш музику, размисли:

- Да ли си на броду или на обали?
- Какво је море?
- Како изгледа пећина?

ЗАДАТАК ЗА ЦРТАЊЕ:

Нацртај морски пејзаж. Можеш додати ветар, галебове, стене, таласе, бродове, па и пећину која пева. Да ли је олујно или мирно? Како изгледају таласи? Има ли галебова? Можеш нацртати и пећину из које излази звук мора – баш као што га је Менделсон чуо.

 Користи тамније плаве и сиве тонове, али додај и светлије за контраст – као рефлексије сунца на води.

ФЛАУТА КРОЗ ИСТОРИЈУ

Аутор: др ум. Миња Марчетић, наставница флауте

Флаута је један од најстаријих инструмената на свету и њена историја датира још из праисторије. Најстарији доказ о постојању флаута пронађен је у пећинама у Немачкој, где је откривена флаута направљена од птичије кости, стара чак 40.000 година! Ова флаута, позната као флаута из Хохле Фелс пећине, представља један од најзначајнијих археолошких налаза који сведочи о употреби музичких инструмената у временима када су наши преци још живели у пећинама.

Флаута из Хохле Фелс пећине

Замислите то - пре 40.000 година људи су користили кости птица да би стварали музику, повезујући се кроз звукове са природом и духовним светом.

На почетку је флаута била направљена од природних материјала као што су дрво, кости, трска или слонова кост. Ови примитивни модели били су једноставни и нису имали механизам за контролу звука као данашњи инструменти. Људи су их користили у обредима, за комуникацију, али и за забаву и уметност.

РАЗВОЈ ФЛАУТЕ

У античким цивилизацијама, попут старог Египта и Грчке, флаута је уживала велику популарност.

У Грчкој је позната панова фрула, коју је свирао сам бог Пан. Панова фрула била је састављена од више трска, што јој је давало јединствен звук и важност у митолошким причама.

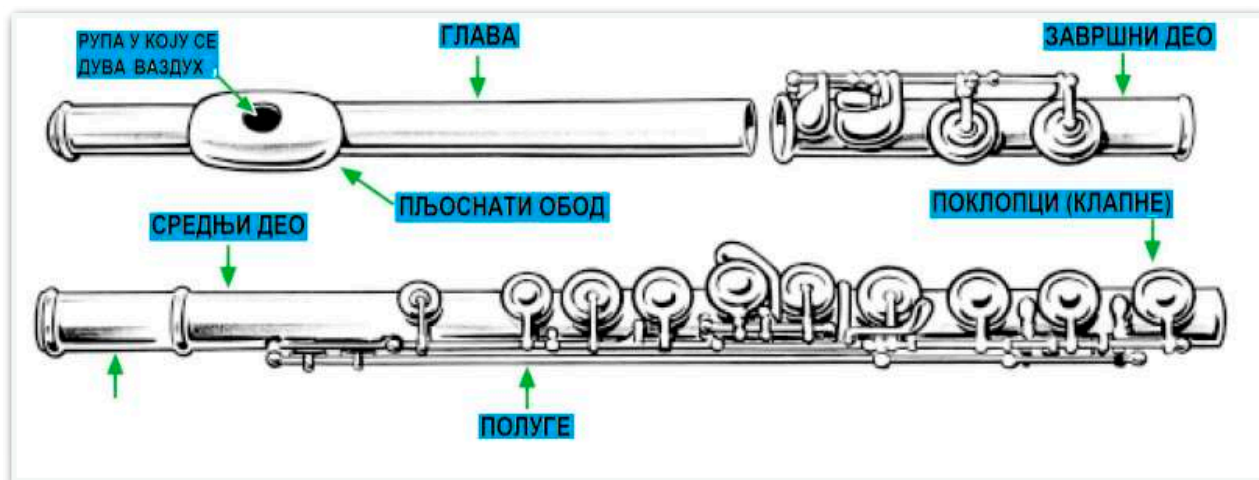
Током Средњег века и Ренесансе, флаута је била један од најчешћих инструмената у европским дворovima и црквеним ансамблима. У том периоду развијене су и разне

варијације - од једноставних флаута са минималним бројем клапни до сложених модела са више клапни, који су омогућавали богатији тонски опсег.

Данашњи облик концертне флауте, који користимо у класичној музици и оркестрима, креиран је у 19. веку захваљујући немачком проналазачу Теобалду Бему.

Он је увео систем клапни који је омогућио већу прецизност, шири тонски опсег и лакше прелазе између нота. Та иновација отворила је простор за сложене композиције и учинила флауту једним од најфлексибилнијих инструмената.

Данас се флаута свира у разним жанровима - од класичне и камерне музике, преко поп музике и џеза, до савремене експерименталне сцене.

Грађа флауте

КАКО ИЗГЛЕДА ФЛАУТА И КАКО СЕ СВИРА

Флаута је дуг и танак дувачки инструмент, обично сребрне боје, али може бити и од злата или платине, што јој даје топлији тон. За разлику од трубе или кларинета, код флауте се звук ствара тако што се дах усмерава преко мале рупице на „глави“ инструмента - као кад дувате преко флаше да бисте произвели тон. Та техника даје флаути нежан и светао звук.

На телу флауте налази се више клапни које свирач притиска прстима како би добио различите тонове. Управо тај механизам омогућава велики тонски опсег и чини флауту погодном и за соло, и за оркестарско извођење.

Врсте флаута:

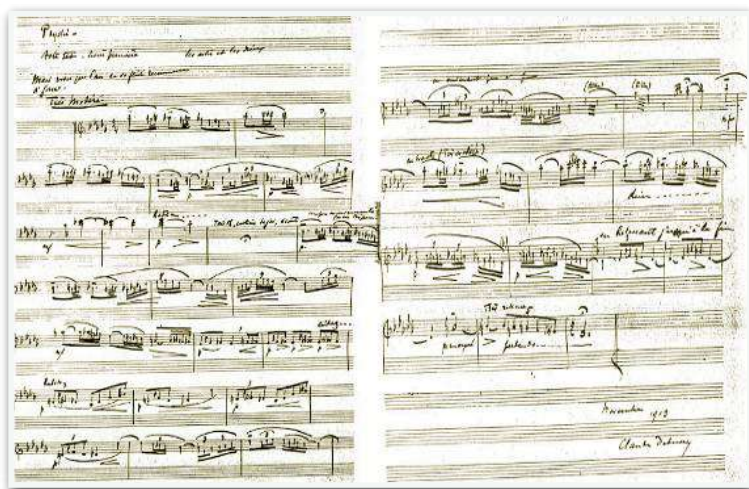
Пикола - много мања од стандардне флауте са вишим тоном. Често се користи за брзе и сјајне мелодије у оркестру.

Алт флаута - већа од концертне флауте , дубљег и топлијег тона. Често ствара мистичну и медитативну атмосферу.

Бас флаута - још већа, са богатим и дубоким звуком. Додаје димензију и пуноћу звучном спектру ансамбла.

ФЛАУТА У УМЕТНОСТИ - ДЕБИСИЈЕВ СИРИНКС

Флаута је одувек била инструмент који се користи за преношење дубоких емоција и разних аспеката људске душе. Музичари и композитори су на флаути видели савршен начин да изразе нежност, тугу, љубав, а понекад и мистерију. Један од најлепших примера како флаута може да буде мост за дубоке емоције и митолошке приче је чувено дело француског композитора Клода Дебисија *Сиринкс* за соло флауту.

Сиринкс је кратка, али изузетно изражајна композиција која има дубоке корене у грчкој митологији.

Сиринкс је кратка, али изузетно изражајна композиција која има дубоке корене у грчкој митологији.

Прича о богу Пану и нимфи Сиринкс, која је претворена у трску како би избегла његову опсесију, инспирисала је Дебисија да напише дело које савршено одражава тај мит. Пан, бог природе и сточара, био је познат по томе што је имао људско тело и књигу која му је омогућавала да свира фрулу од трске. Када је Пан покушао да зароби нимфу Сиринкс, она је избегла његов захтев тако што се трансформисала у трску, коју је Пан касније користио да направи свој најпознатији инструмент. Тиме, сваки звук који Пан произведе на својој фрули постао је израз његове туге и љубави.

Ова музика није само музика - она је израз туге, љубави и магије, која је изузетно дубока и нежна. *Сиринкс* за флауту доноси ову магију и тајну, али истовремено и бол и лепоту људских емоција које су изразите у звуку флауте. У овом делу,

Дебисијева музика није написана да следи логички распоред тонова или да имитира нешто конкретно. Напротив, она поставља тонове као експресију самих осећања - тиха, суптилна, али дубока и искрена.

Дебисијев *Сиринкс* је такође интересантан јер, као и сама митолошка прича, представља део слике флуидности која се може повезати са природом и животним циклусима. Пан, као бог природе, био је заљубљен у Сиринкс, али уместо да добије љубав, добио је трагедију. Исто тако, музика која долази из флауте, у овом делу, нема конкретан и одређен распоред или облик, већ се чини као да је „неухватљива“, као осећање које је увек ту, али га је немогуће савршено дефинисати.

ФЛАУТА У БАЈКАМА И ЦРТАНИМ ФИЛМОВИМА

Флаута има посебно место у бајкама и цртаним филмовима, јер је инструмент који савршено одражава магију и мистику која је присутна у овим причама. Њен звук је нежан и етеричан, што га чини идеалним за стварање чаробне атмосфере и за изражавање емоција које често нису изговорене речима.

Флаута је често повезана са природом, фантастичним бићима и магијом, и у том контексту добија своје најлепше и најзахтевније улоге.

У Дизнијевој *Фантазији*, једном од најпознатијих и најважнијих анимираних филмова, флаута се користи да би приказала тренутке када природа оживљава у складу са музиком. У једној од најпознатијих сцена, флаута свира лагане и нежне мелодије које су у савршеном сагласју са лепотом природе - она изражава пролеће, цветање и светлосне игре. Ове сцена одражавају како флаута може да буде не само музички инструмент, већ и средство за стварање потпуно магичног, мистичног света. Њене мелодије призивају осећај тоpline и обнове, које су симболика пролећа, али и неке дубље, скривене емоције које сама природа оживљава.

У многим другим цртаним филмовима и бајкама, флаута је често инструмент вила, вилењака, или чаробњака.

Њен звук има способност да „прича“, да комуницира са природом, животињама и биљкама.

У овим причама, флаута није само музички инструмент, већ и чаробни предмет који омогућава комуникацију с природом, неким другим световима или чак другим бићима. Често се представља као средство за манипулацију природним силама, за стварање или

разбијање магије. Њен звук може изазвати промене у свету, као што је весела бука пролећа, магични пораст цвета, или чак привођење неке тајне природе.

ФЛАУТА У БАЈКАМА И ЦРТаниМ ФИЛМОВИМА

Флаута је највиши дувачки инструмент у оркестру по висини тона.

Иако је дувачки инструмент, нема језичак као кларинет или обоа.

Флаута је толико брза да може да одсвира и најбрже украсе и трилере у оркестру.

Постоје флауте од злата и платине, које дају јединствен тон.

У Јапану су развијени роботи који свирају флауту како би показали захтевност технике и лепоту њеног звука.

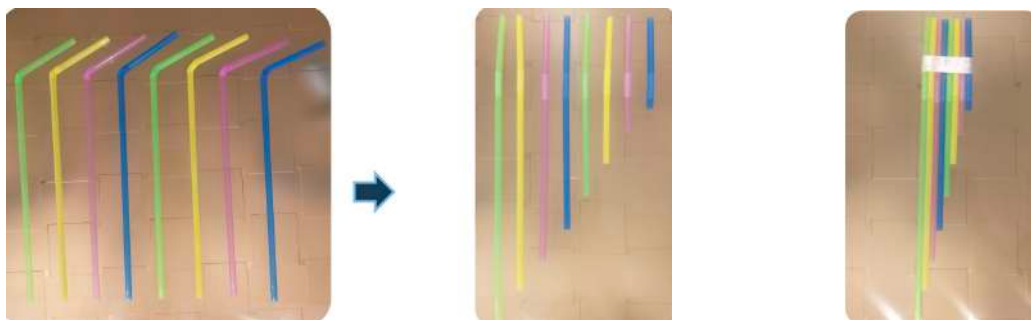
НАПРАВИ СВОЈУ ПАНОВУ ФРУЛУ

Треба ти:

- Осам пластичних сламки (може и више);
- Маказе;
- Лепљива трака;
- Маркери, фломастери и други материјали за декорацију (шљокице, циркони, перле).

Поступак:

- Почетну сламку;
- Другу сламку скратити за око 2,5 цм;
- Трећа сламка треба да буде караћа од друге за 2,5 цм;
- Поступак поновити са свим сламкама, тако да је свака сламка за 2,5 цм краћа од претходне;
- Одморити дужину лепљиве траке довољну да се облепе све сламке.

МУЗИЧКА ШКОЛА - ВИШЕ ОД НОТА

Аутор: Душан Чоловић, педагог школе

Да би ђак кренуо у музичку школу, поред пријемног испита и одређених способности које би морао да поседује пожељно је да поседује и љубав према музици и жељу да се бави истом. Ако почнемо од те чињенице и основа за бављењем музике на овај начин, то значи да музичка школа поред музичког описмењавања деце служи и подстицању и развоју љубави и мотивације према музици а самим тим и животу и свету који их окружује.

Музичка школа се често перципира као место где деца уче да свирају инструмент. Међутим, она је много више од тога. То је простор где се уче вредности - стрпљење, упорност, одговорност, тимски рад и самопоуздање.

Кроз сваки тон, грешку, наступ и аплауз, дете не развија само музичку вештину, већ и свој карактер.

УЧЕЊЕ СТРПЉЕЊА И УПОРНОСТИ

Вежбање инструмента не даје резултате „преко ноћи“. Дете учи да се напредак гради постепено – што је важно и за живот ван музике. Први изазов са којим се сусрећу и прве победе и порази долазе од првог разреда када ученици брзо схвате да се инструмент не свира сам већ ми „управљамо“ њиме, и што упорније вежбамо то брже и боље напредујемо. Ове вештине се спонтано развијају, и остају трајна карактеристика личности детета.

САМОСТАЛНОСТ И УПОРНОСТ

Учење композиције, вођење рачуна о инструменту, долазак на часове, наступе и такмичења – све су то ситуације у којима дете постаје свесно својих обавеза и учи да буде одговорно. Поред континуираног вежбања ученици имају задатак и да воде рачуна о инструменту који поседују. Да га не оштете, изгубе и остало па самим тим стичу самосталност и одговорност од раних дана.

ТИМСКИ ДУХ И САРАДЊА

Поред редовне индивидуалне наставе инструмента ученици учествују и у раду камерног састава, хора или бенда. У камерној музици, оркестру, хору – не можеш свирати сам за себе. Дете учи да слуша друге, прилагођава се, поштује договор и разуме важност заједничког циља. Схватају значај међусобне сарадње и у савладавању треме од јавног наступа. Ове вештине су кључне и у свакодневним односима и животу.

ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ ТРЕМЕ И ГРАЂЕЊЕ САМОПОУЗДАЊА

Наступи пред публиком могу бити застрашујући, али сваки успешан излазак на бину гради код детета веру у себе. Дете које је научило да се избори са тремом на сцени, лакше се сналази и у другим животним изазовима. Када буде завршило музичко образовање, вештина јавног наступа остаће укореењена и дете ће имати додатни алат у репертоару својих социјалних компетенција.

ЗАЈЕДНИЦА И ПРИПАДНОСТ

Музичка школа често постаје друго окруђење где се деца осећају прихваћено, мотивисано и подстакнуто. Пријатељства која настају у хору или оркестру често су дуготрајна и посебна. Чак и ученици који су интровертнији у свакодневним околностима кроз музику имају ту могућност да се испоље и себе ставе у први план што је итекако значајно за њихов развој самопоуздања и стварање позитивне слике о себи.

Музичка школа јесте школа музике - али она је и школа живота.

У њој деца расту у сваком смислу – уметнички, емоционално и социјално. Зато је важно да и родитељи и друштво препознају целокупну вредност коју оваква школа пружа. Пре свега да код деце подстичу развој музикалности а од најранијих дана и да целокупан дечији развој подстичу музиком јер она пружа широк спектар могућности у том контексту. Да такође воде рачуна да детету музика не постане „још једна од обавеза“ већ место за опуштање, игру и целокупни развој кроз магични свет звукова.

ШТА ЗАПРАВО ЧИНИ ДОБРОГ НАСТАВНИКА У МУЗИЧКОЈ ШКОЛИ

Аутор: Соња Николић, педагог школе

У музичкој школи учимо: ноте, скале, технику, триолу, синкопу... Оно што остаје у нама дуго након што се заврши образовање у основној музичкој школи, јесу људи који су нас инспирисали. Наставници који су у нама видели више него што смо ми сами знали да можемо.

Овај текст посвећен је управо таквим наставницима, онима који не уче само свирање и солфеђо, већ и живот.

Наставник у основној музичкој школи, било да је наставник инструмента или солфеђа, има једну од најодговорнијих и најделикатнијих улога у образовном систему. Његова улога далеко превазилази пуко преношење знања о техници свирања. Он је истовремено педагог, ментор, узор, охрабривач и савезник на дугом и захтевном путу музичког сазревања ученика.

Ученик у основној музичкој школи би требало да се развија не само као музичар, већ и као личност.

ШТА ЧИНИ ДОБРОГ НАСТАВНИКА У МУЗИЧКОЈ ШКОЛИ

Да би ученик могао да се развија управо на овај начин, потребно је да наставник располаже одређеним знањима и вештинама као и да поседује одређене вредности и особине.

Педагошка осетљивост и разумевање развојних фаза детета

Наставник мора да познаје психофизички и емоционални развој деце и адолесцената како би приступ био прилагођен узрасту, индивидуалним карактеристикама, али и тренутном стању ученика. Развој концентрације, самопоуздања, истрајности и саморегулације могући су само у окружењу које ученик доживљава као подржавајуће и безбедно.

Инспиративна комуникација и емпатија

Наставник који уме да слуша, разуме и пружи адекватан одговор на потребе и осећања ученика, гради однос заснован на поверењу. Такав однос подстиче радозналост, љубав према музици и личну иницијативу ученика.

Флексибилност и креативност у настави

Свако дете је другачије, има свој темпо, начин учења, афинитете и изазове. Због тога је важно да наставник буде флексибилан у избору метода и материјала, да уме да прилагоди наставу ученику, али такође и да буде креативан у начину како се музика доживљава, интерпретира и учи.

Подстицање целокупног развоја

Циљ музичког образовања не значи само добро свирати – већ формирање осећајне, културне и самосвесне личности. Наставник треба да негује код ученика љубав према уметности, осећај за лепо, способност за самоизражавање и критичко мишљење. Такође, треба да подстиче сарадњу, наступ пред публиком, комуникацију, одговорност и радне навике.

Лични пример и континуирано усавршавање

Наставник који сам показује посвећеност, љубав према музици и професији, стално учи и развија се, преноси ту енергију и на ученике. Његов ентузијазам мотивише и инспирише.

Управо због тога, добар наставник инструмента и солфеђа није само први водич кроз свет музике. Он је особа која својим радом, ставом и односом оставља трајан траг у животу ученика. Он ствара простор у коме дете има храброст да учи, да греша, да расте и да верује у себе. То је мисија која превазилази наставу и зато је наставник неког предмета увек више од тога.

Уз овакав приступ, наставник не учи дете само како да свира, он га учи како да буде посвећено, отворено, одговорно, самостално и креативно биће. На тај начин, музичко образовање постаје пут ка целовитом развоју личности.

Особине доброг наставника	Појашњење особина
Стрпљив	<i>Разуме да сваки ученик напредује својим темпом и не одустаје кад су потребна понављања.</i>
Емпатичан	<i>Саосећа са учеником, препознаје његова осећања и потребе, ствара поверење.</i>
Подржавајући	<i>Пружа охрабрење и мотивацију, чак и када ученик сумња у себе.</i>
Креативан	<i>Примењује разноврсне методе у настави и уме да прилагоди садржаје ученику.</i>
Стручан	<i>Поседује темељно знање свог инструмента и музике уопште.</i>
Инспиративан	<i>Својим примером подстиче љубав према музици и раду.</i>
Доследан	<i>Јасно поставља границе и правила, што ученику даје сигурност.</i>
Прилагодљив	<i>Спреман је да мења приступ у зависности од потреба и карактера ученика.</i>
Комуникативан	<i>Јасно и отворено преноси информације, уме да слуша и води дијалог.</i>
Одговоран	<i>Испуњава обавезе на време, припрема се за наставу и прати напредак ученика.</i>
Посвећен	<i>Искрено заинтересован за успех и развој сваког ученика.</i>
Мотивациони лидер	<i>Уме да пробуди у ученику унутрашњу мотивацију и жељу за личним напредовањем.</i>

АНАЛИЗИРАМ МУЗИКУ - СМИШЉАМ ПЕСМУ

Крајем прошле школске године наставница **Катарина Фаркаш** је, у сарадњи са стручним сарадницима **Соњом Николић**, **Душаном Чоловићем** и **Мирком Јеремићем**, одржала низ радионица са ученицима у издвојеном одељењу у Врчину.

Радионице су биле посвећене теми сагледавања квалитета музике и текстова песама.

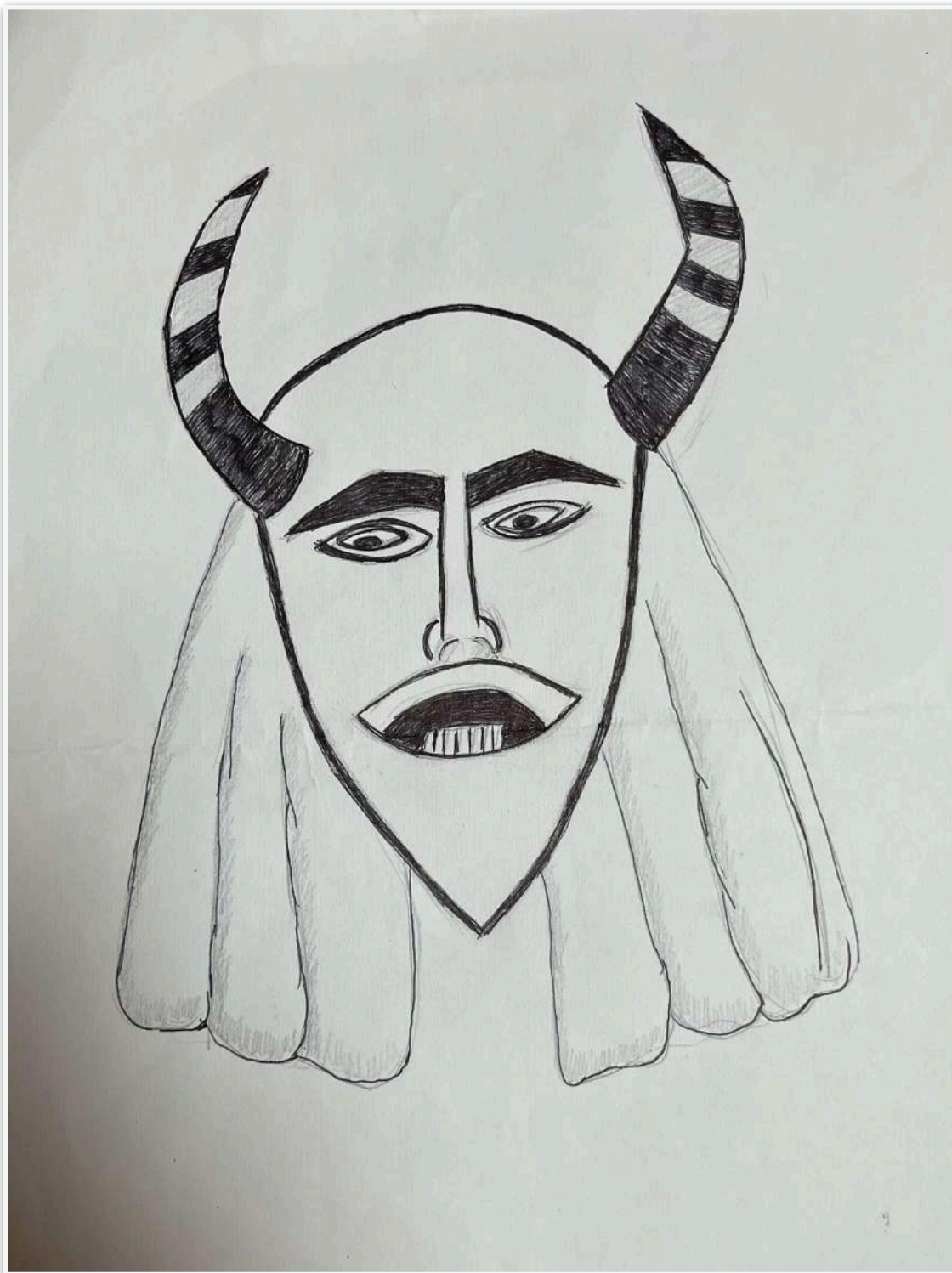
Ученици су слушали избор музике различитих жанрова, разговарали о самој музици, о извођачима и певачима који је интерпретирају, као и о улози композитора и значају текста у песмама. На овај начин настојали смо да код ученика подстакнемо промишљање о естетици музике и квалитету музичких садржаја које свакодневно слушају.

Као практичан део радионице, ученици су добили задатак да сами напишу текст који би могао да се користи у поп музици.

Циљ овог задатка није био само креативно изражавање, већ и едукативно сагледавање како настају текстови за песме, шта их чини квалитетним или мање квалитетним и како текст утиче на укупни уметнички домет музике.

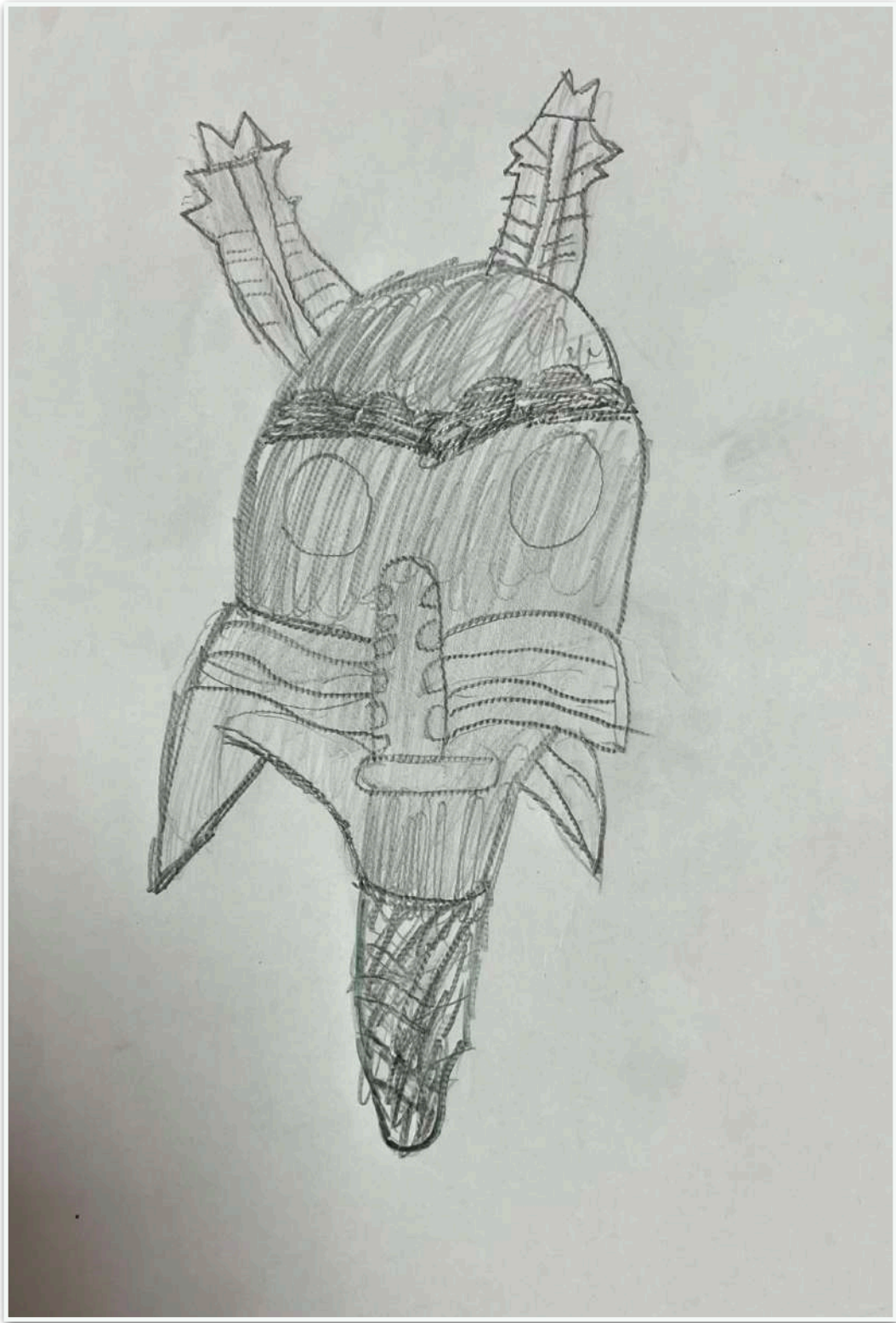
Радови ученика

Аутор: Сара Пауновић

Аутор: Теодора Петковић

Аутор: Ања Сунсијац

Аутор: Лука Миланковић

СЛУШАМ МУЗИКУ - ПИШЕМ О МУЗИЦИ

Ученицима је слушање музике једна од важнијих активности у току образовања. Слушањем музике ученици развијају своје слушачке навике, активности и едукују свој укус. Једна радионица носила је назив *Музиком на пут око света*. У току радионице ученици су слушали музику која је имала као тему путовања и инспирацију различитим градовима света. Ево шта су ученици забележили о композицијама које су слушали.

Композиција која ми се највише свидела је Американац у Паризу. Она представља скуп звукова из свакодневног живота које прати различити инструменти оркестра. Свира се у бром темпу, који буди неки посебан осећај у мени. Ова композиција ће ме вероватно одјекивати у глави цео дан.

Стефан Ђукић

Најзанимљива музика ми је била Американац у Паризу. Она ми се свиђа због тога што је врло музички узбудљива и динамична. Инструменти који се највише чују су труба, звона са бицикала, труба од аутомобила и полицијске звиждаљке. Баш због тога што су то неуобични инструменти који се могу чути у овој композицији она ми се још више допада.

Филип Маркоски

Ова музика је маштовита, забавна и радосна. Јако ми се свидела композиција Американца у Паризу, јер ме подсећа на параду. Јако је живахба, маштовита и узбудљива.

Ивана Станковић

ЏОРЏ ГЕРШВИН: АМЕРИКАНАЦ У ПАРИЗУ

Композиција *Американца у Паризу* једно је од најпознатијих оркестарских дела америчког композитора Џорџа Гершвина. Настала је 1928. године током његовог боравка у Француској и премијерно изведена исте године у Њујорку под диригентском палицом Валтера Дамроша.

Скенирај следећи QR код и слушај композицију.

Историја и инспирација

Гершвин је већ био познат као аутор који успешно спаја елементе џеза са класичном музиком, а након успеха *Рансодије у плавом* (1924) и *Концерта за клавир у Еф-дуру* (1925), желео је да створи дело које ће пренети његов лични доживљај Париза – града уметности, светлости и космополитског духа.

Током боравка у Паризу сусретао се са бројним уметницима, а желео је и да студира код Мориса Равела. Ипак, Равел га је одбио уз познату реченицу: „Зашто бисте желели да постанете други Равел, кад сте већ први Гершвин?“ Управо тада је у њему сазрела идеја да компоује музички портрет америчког посетиоца у Паризу, са свим утисцима које град пружа.

Композиција и специфичности

Американца у Паризу замишљен је као симфонијска поема, својеврсна музичка шетња кроз париске улице. У њој се јасно осећа спој два света: америчког џеза и европске симфонијске традиције.

-Програмски карактер: Дело приказује шетњу Американца кроз Париз, његове сусрете са ужурбаним саобраћајем, кафанским животом и романтичним тренуцима.

-Инструментација: Гершвин је у оркестру користио и необичне елементе, попут аутентичних француских сирена за аутомобиле, које дочаравају градски амбијент.

-Џез идиом: Дело обилује џез хармонијама, ритмовима и мелодијским фигурама, али уједно има сложен оркестарски третман налик европским симфонијским делима.

-Структура: Иако формално слободна, композиција се може сагледати кроз контрастне делове – од живописних и разиграних сцена које дочаравају градску вреву, до лирских пасажу у којима се чује носталгија за домовином.

ПЛЕЈСЛИТА - ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА

Ученици наше школе током протеклих неколико школских година имали су прилику да похађају секцију **Упознај композитора** коју је водио нототекар школе Мирко Јеремић. Секција је окупила ученика који су били заинтересовани да се кроз слушање музике, разговоре о њој, истраживање о композитору упознају са неким од најзначајнијих композитора класичне музике као што су Волфганг Амадеус Моцарт, Лудвиг ван Бетовен, Петар Илич Чајковски, Франц Шуберт, Антонио Вивалди, Франц Јозеф Хајдн, Георг Фридрих Хендл и др.

Из свих тих секција издвојиле су се неке композиције које су ученици нарочито волели да слушају, а овом приликом направимо плејлисту са тим композицијама које можете слушати кад год пожелите.

Волфганг Амадеус Моцарт - Па-па-па (Папагенова арија) из опере Чаробна фрула

Папагено – весели пријатељ из опере *Чаробна фрула*

Да ли сте знали да постоји једна опера у којој један од најдражих ликова није ни краљ, ни принцеза, већ – ловац на птице? Његово име је Папагено, а живи у чаробном свету опере *Чаробна фрула*.

Папагено је весео, помало несмотрен, али добродушан човек који носи звона и свира на маленој фрулици. Његов задатак је да хвата птице за своју краљицу, али он много више ужива у певању и маштању о томе да пронађе своју Папагену – девојку која ће му бити савршен пар.

У опери Папагено често пева забавне и веселе песме. Једна од најпознатијих је Папагенова арија, у којој машта о томе како би било лепо да има некога са ким би делио живот. Уместо великих и озбиљних арија, какве певају принчеви или зли чаробњаци, његова музика је једноставна, весела и ведра – баш као и он сам.

Зашто је Папагено важан? Зато што показује да није потребно бити јунак са мачем или краљевске крви да бисмо били вољени и вредни.

Петар Иљич Чајковски - Валцер цвећа из балета *Крцко Орашчић*

Валцер цвећа – музика која цвета

Да ли сте некада чули музику која вас подсећа на башту пуно шареног цвећа? Управо таква је композиција *Валцер цвећа*, један од најпознатијих делова балета *Крцко Орашчић*.

Балет прича чаробну причу о девојчици Клари и њеној авантури са живим дрвеним војником – Крцком Орашчићем. У другом чину балета на сцени се појављује много различитих игара и плесова, а један од најлепших је управо *Валцер цвећа*.

У овој музици Чајковски је хтео да дочара како се цвеће креће и плеше на ветру. Зато композиција почиње нежно, као да се пупољци полако буде, а затим постаје све раскошнија, пуна боја и радости – баш као да гледамо плес разних цветова у пролећној башти.

Валцер цвећа често се изводи и самостално, без целог балета, јер је толико леп да је постао једно од најпознатијих дела класичне музике. Често га чујемо у цртаним филмовима, рекламама или на новогодишњим концертима.

Франц Шуберт - Краљ вилењака, соло песма

Замислите да путујете кроз мрачну шуму, ноћу, док ветар јако дува. Седите на коњу испред свога тате, а онда одједном чујете мистериозан глас који вас зове. То је прича песме *Краљ вилењака* коју је компоновао аустријски композитор Франц Шуберт.

Ова песма је настала на основу чувене бајковите поеме Јохана Волфганга Гетеа. У њој дечак путује са оцем кроз шуму, а Краљ вилењака га мами да му се придружи у свом чаробном свету. Тата покушава да умири сина, али глас вилењачког краља постаје све снажнији... и песма завршава изненађујуће драматично.

Шуберт је све то дочарао музиком: клавир свира брзе тонове као да имитиран трку коња, док певач мења гласове – један за оца, један за дечака и један за страшног Краља вилењака. То чини песму узбудљивом као да гледамо минијатурну оперу у само неколико минута!

Краљ вилењака није весела песма као што је *Папагено* у *Чаробној фрули*, већ је пуна тајни, напетости и фантазије. Зато и данас, више од 200 година касније, остаје једна од најпознатијих соло песама на свету.

Радови ученика

Ученици су на једној од радионица са нототекаром школе слушали музику која је инспирисана животињама. Након разговора о музици и о композиторима, ученици су изразили жељу да израде ликовне радове композиција које су им се допале након слушања.

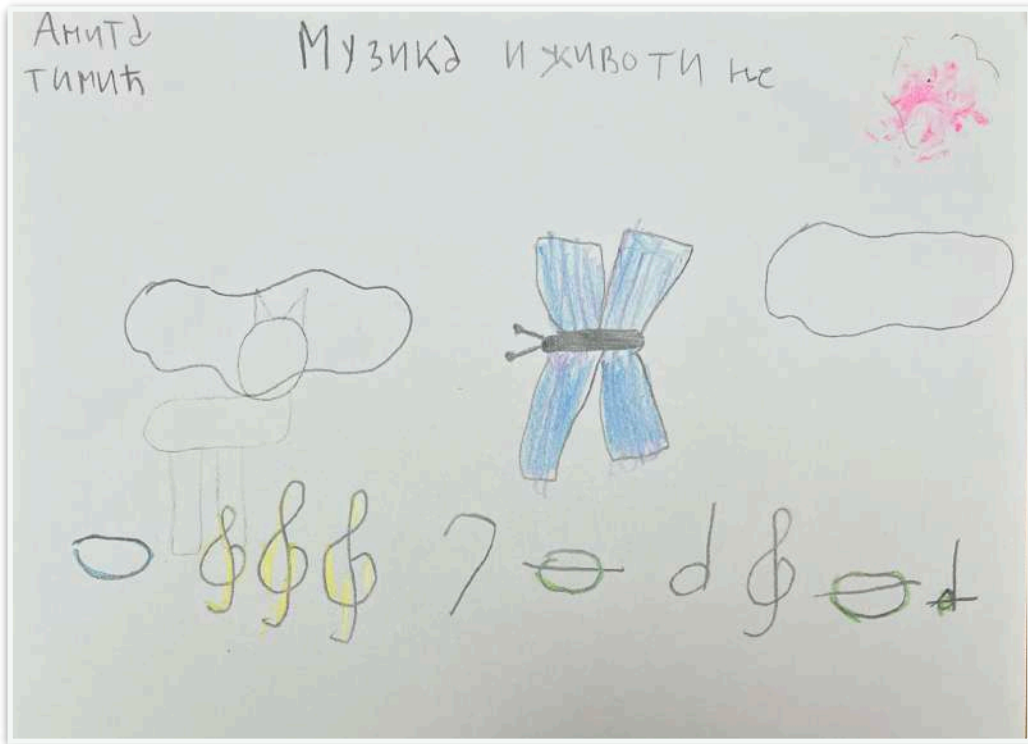
Алексија Бујић

Музика и животиње

Ања Матић

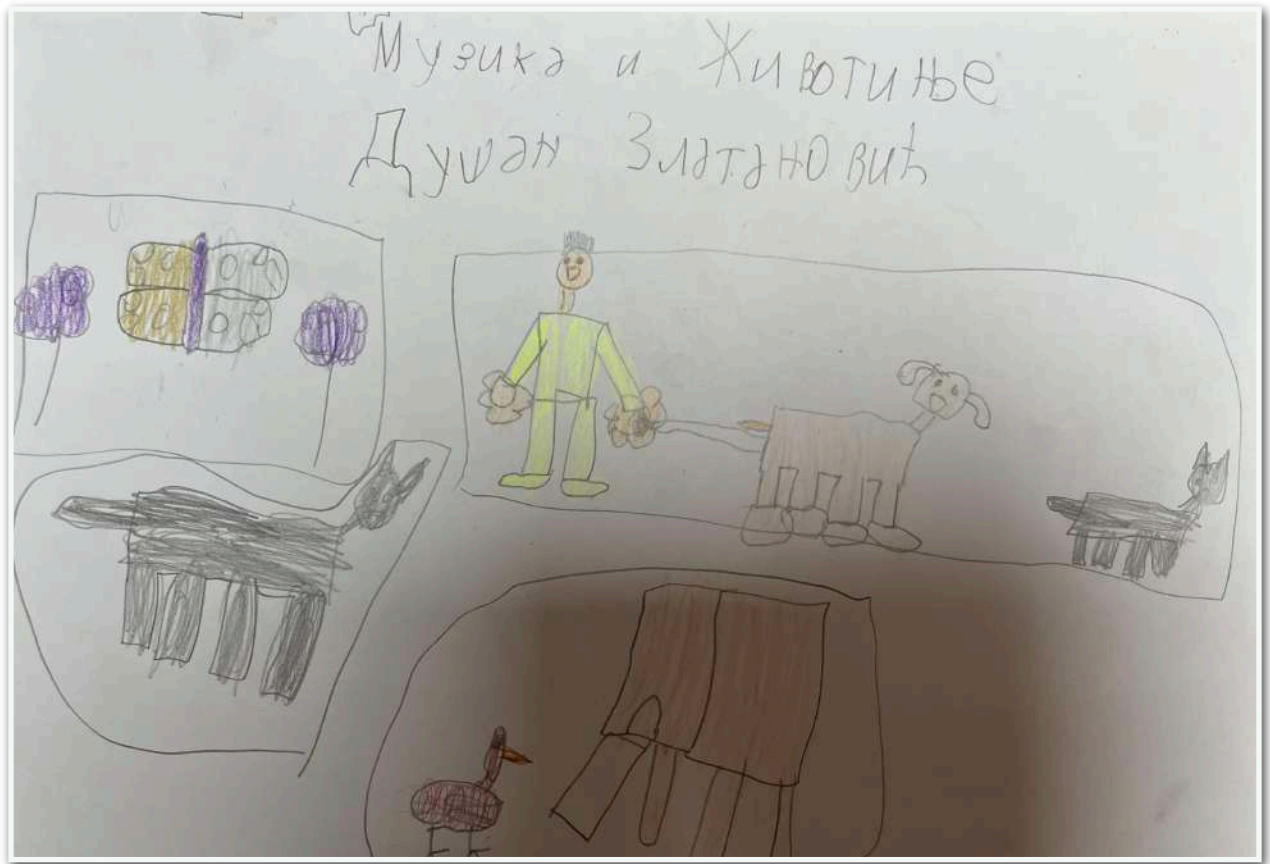
Ања Матић

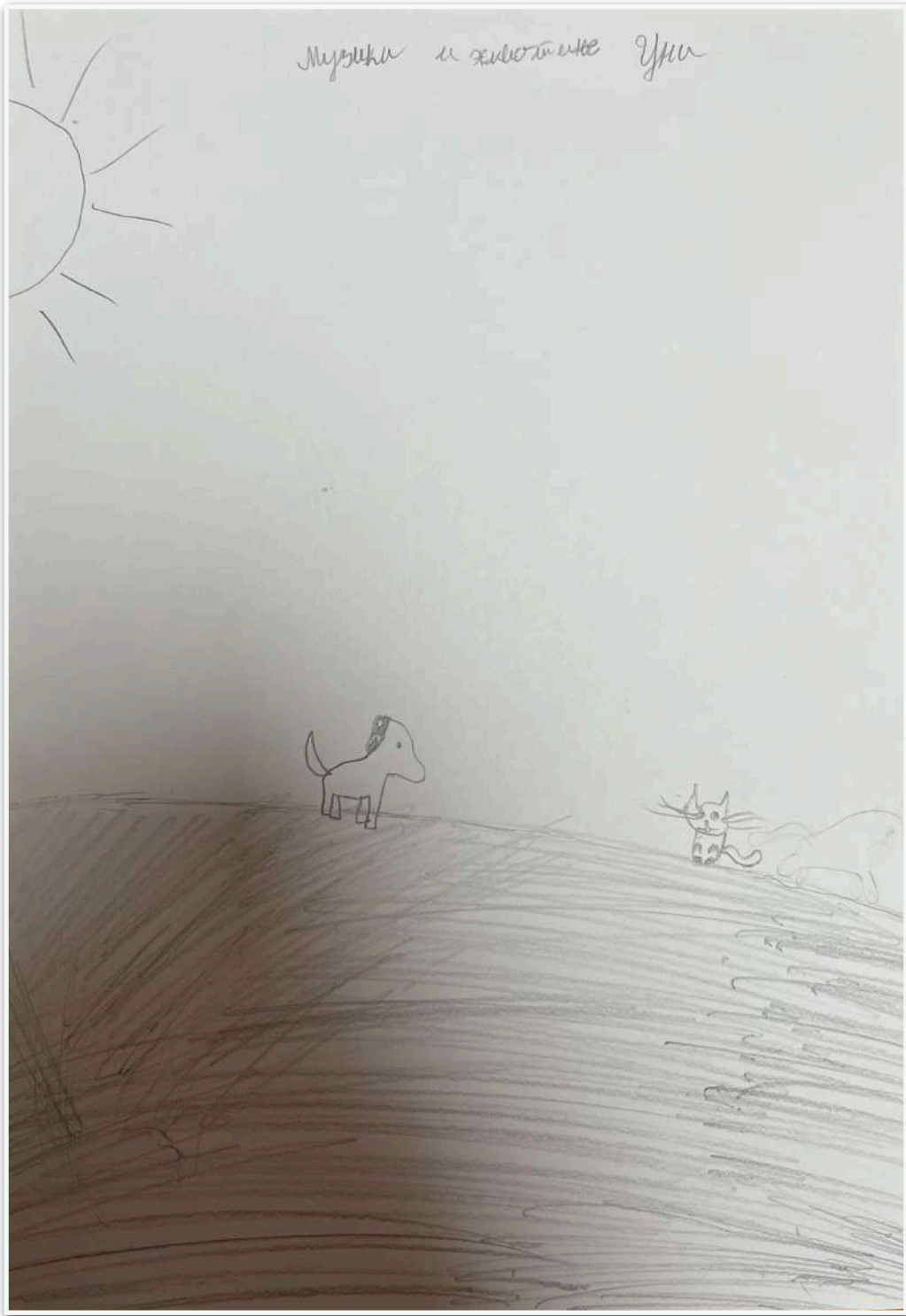
Аниџ Тимић

Лазар Митић

Душан Златановић

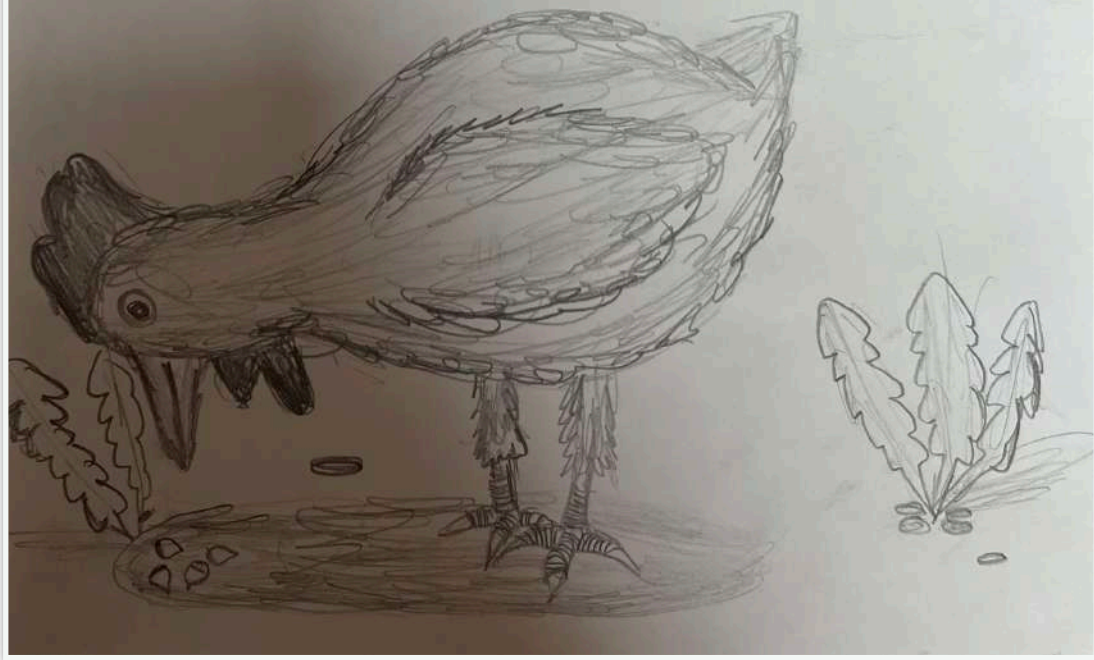
Уна

Музика и животиње
Тара Миленковић

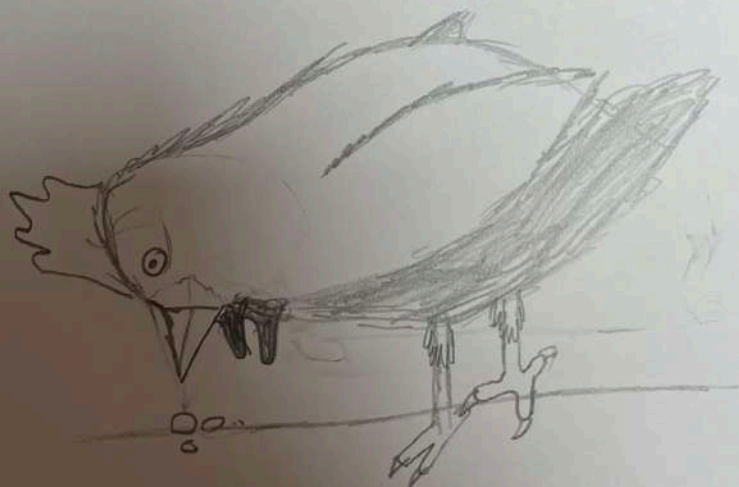
Тара Миленковић

Музика и животиње
Петар Стојановић III. разред

Петар Стојановић

Музика и животиње
Новак Лепојевић

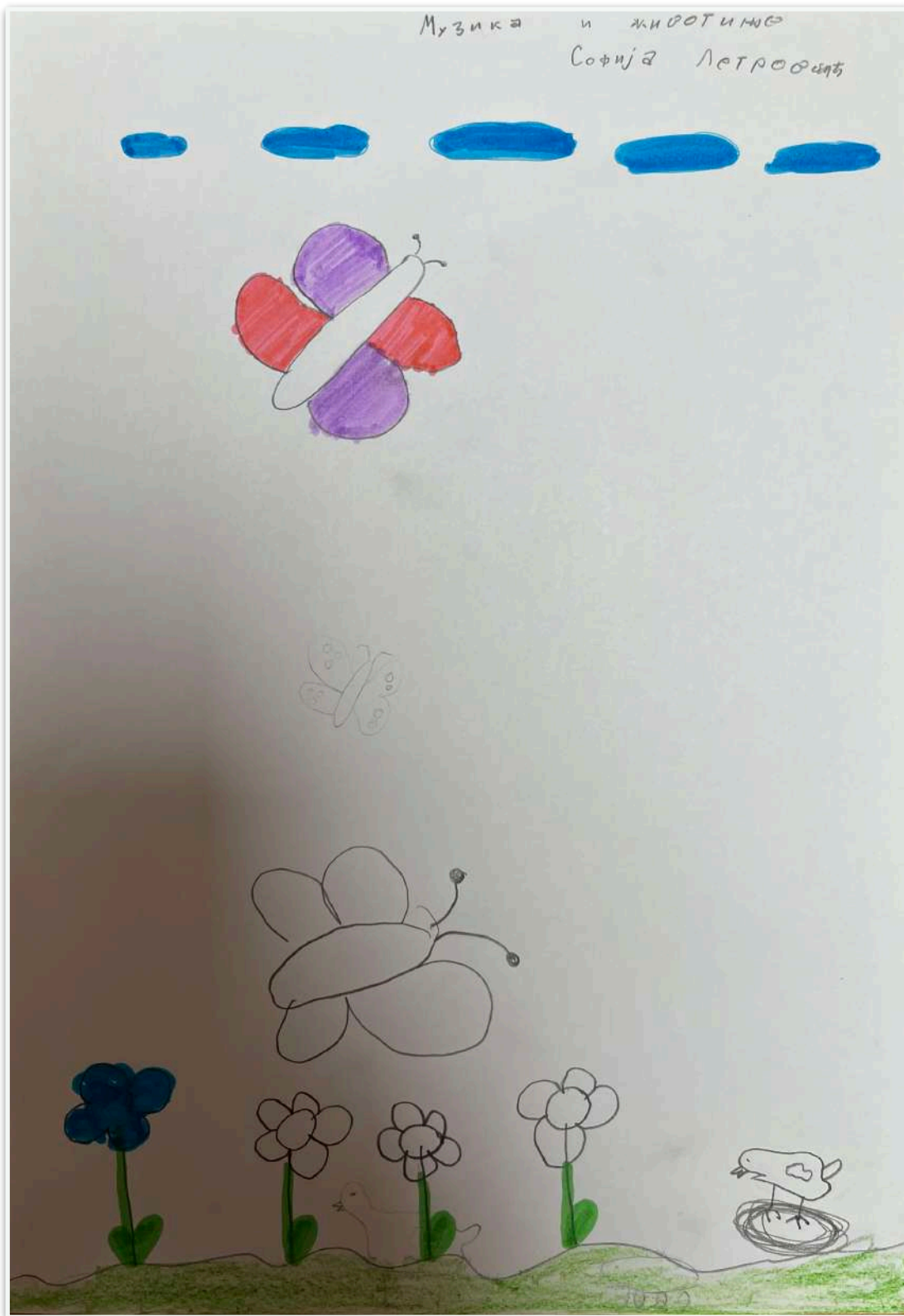
Новак Лепојевић

Музика и животинье

Петра Пауновић

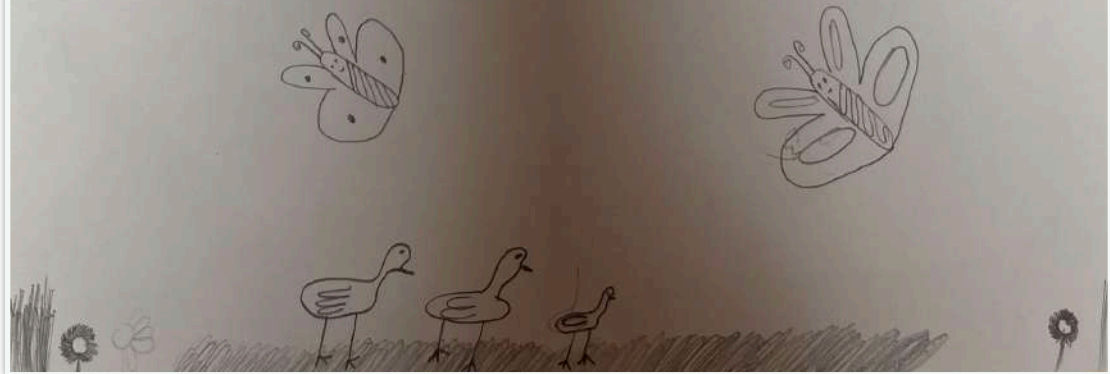
Петра Пауновић

Софија Петровић

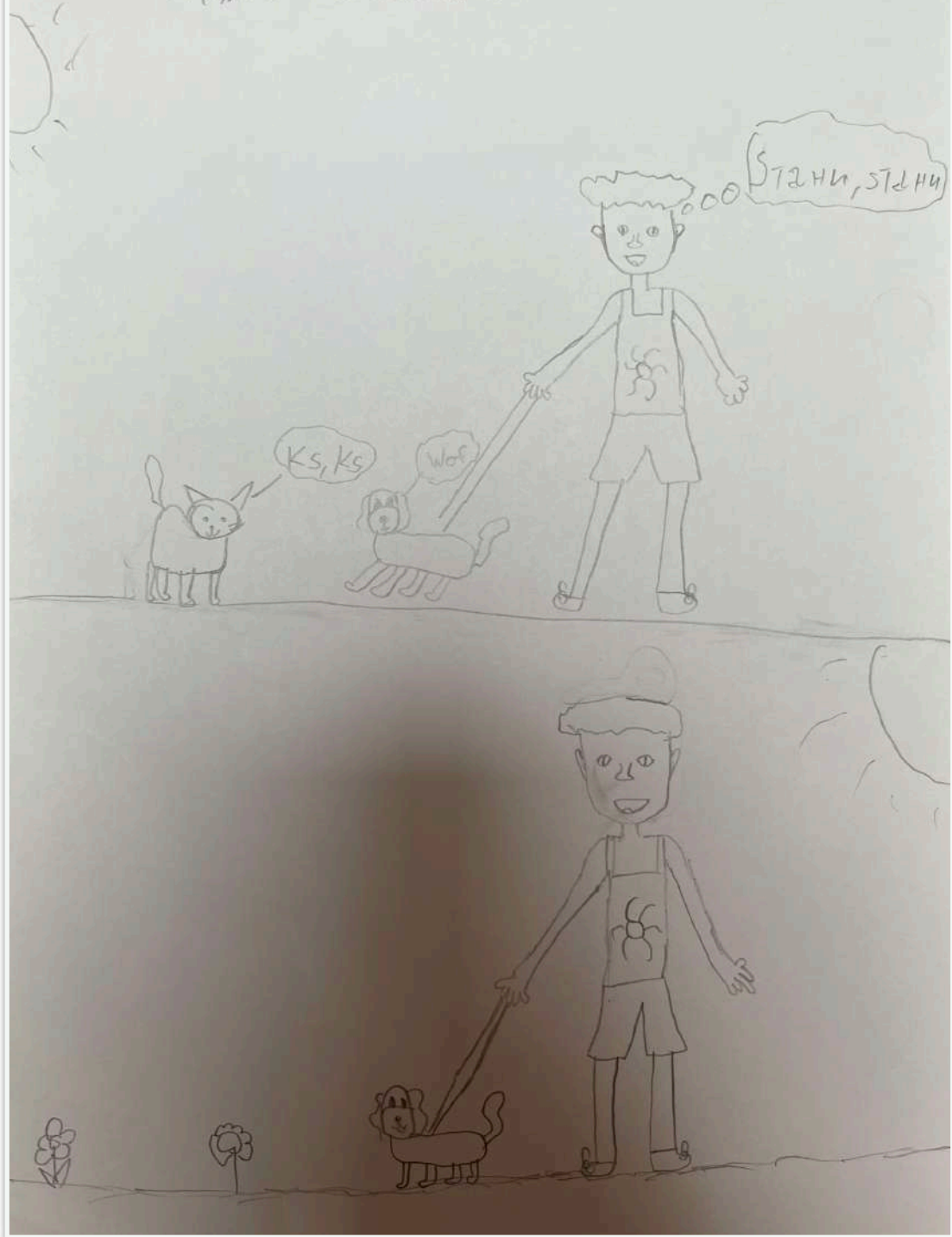
Музика и животиње

Николија З.

Николија

Музика и животиње
Андреа Ђвљовић

Андреа Јовановић

Лазар Лепојевић

НАШИ УЧЕНИЦИ ГОВОРЕ О...

ИДЕНТИТЕТУ

Идентитет је...

...скуп особина и вредности које описују људе.

...личност особе, какви смо.

...оно што говориш. Свако има свој идентитет и особине. Говори о особи. Све што описује тебе.

...скупа наших особина.

...нешто што тебе прави посебним и разликује те од других.

...нешто по чему препознајемо човека. Основни лични подаци о некој особи. Оно на шта прво помислимо када чујемо име те одређене особе.

...индивидуалност по којој је неки човек уникатан.

СЛОБОДА

Слобода је...

...када се осећамо пријатно пред неким. Кад нам је цео свет при руци (да можемо да путујемо), да можемо да радимо шта желимо.

...када особа има могућност да сама доноси одлуке и ради оно што мисли да је најбоље за себе.

...када можеш да радиш оно што ти желиш и осећаш. Имати људска права.

...право на образовање, запажања и право гласа.

...право на говор, мишљење, вероисповест, гласање. Бити слободан значи живети срећно и без прилиса и мучења.

...за мене када имам право на своје мишљење и када могу да кажем све што мислим. Могу да се понашам како желим, али наравно да треба да се понашам пристојно.

...за мене да сам слободна од обавеза.

...када викендом не морам да учим и могу да радим било шта.

...за мене када људи говоре оно шта мисле да је тачно и када се не плаше то да кажу и иду где хоће.

...за мене када могу да читам књиге.

ЉУДСКА ПРАВА

Људска права су...

...права која свака особа треба да има без обзира на своју националност, веру или боју коже.

...право на школовање, право на глас, поштовање, све што човек треба да има. Када си слободан да доносиш своје одлуке.

...право на образовање, слободу говора, не мораш да кријеш своју религију и сл.

...бити једнак пред правом.

...све што човеку треба да би био испуњен.

...све оно што човек има право и слободу да ради.

Постоје и људске обавезе које морамо да обављамо, али људска права су све оно што радимо самовољно, на пример, свака особа има право да се лечи.

...

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

373.4:78

СИНКОПА : часопис основне музичке школе
"Невена Поповић" / главни и одговорни уредник
Мирко Јеремић. - 2018/2019, бр. 1-
. - Гроцка : Основна музичка школа "Невена
Поповић", 2019- (Гроцка : Колорино). - 30 cm

Годишње.
ISSN 2812-8737 = Синкопа
COBISS.SR-ID 58955017